

УДК 130.2

Кириченко Михайло

ПАРАДОКС РОЗОТОТОЖНЕННЯ І ДЕІДЕНТИФІКАЦІЯ «НІЩО»

У статті переосмислюються проблеми ідентифікації, самототожності в класичному і сучасному філософському контексті.

Ключові слова: філософська ідентифікація, ситуативна ідентичність, деідентифікація «ніщо», розототожнення.

Kyrychenko M. Paradox of un-authentication and un-identification of «nothing»

This article is about review the problem of identification, authentication in the classic and contemporary philosophical context.

Keywords: philosophical identification, situation of identification, un-authentication, un-identification of «nothing», un-authentication

Кириченко М. Парадокс расхождествление и деидентификация «ничто»

В статье переосмысливаются проблемы идентификации, самоидентификации в классическом и современном философском контексте.

Ключевые слова: философская идентификация, ситуативная идентификация, деидентификация «ничто», расхождествление.

В умовах суспільного існування сучасної «людини» філософська рефлексія ідентичності являє собою новий спектр мисленнєвого бачення сучасної перспективи. Ідентичність як «псевдофілософська» (похідна, вторинна) проблема в порівнянні з проблемою тотожності особистості, тотожності «Я», кантивською трансцендентальною єдністю апперцепції та ін., являє собою, з іншого боку, саме ту сферу людського існування, яка є визначальною для її «тут-бууття».

Сучасна ситуація пошуку «філософської ідентичності» передбачає замислитися над класичними і сучасними концептами теорій ідентичності. «Філософська ідентифікація» з філософським осмисленням певної проблеми може бути оціненою як ситуативна, а «де-ідентифікація», «роз-ідентифікація» з певними домінантними циркулюючими «філософськими ідентифікаціями» і може бути в результаті «ситуативною ідентичністю», яка, своєю чергою, в собі не має докладаної інтенції.

Розмова про проблему ідентифікації саме в такому ключі зумовлена можливістю перенесення, можливістю застосування методологій де-ідентифікації людини, процедур розотожнення людського «Я». У класичних варіантах розв'язання проблеми тотожності особистості домінувала досить абстрактна аргументація, попри застосування конкретних прикладів щодо станів людини, особистості, людського «Я». Ці приклади не передбачали виокремлення певного сталого психологічного характеру, певного «габітусу» окремої людини, суспільної групи, спільноти, суспільства. Тому проблема самототожності еволовіонує до проблеми самоідентичності у смислі трансформації аналізу тотожності станів в бік аналізу самототожності габітусу.

У сучасній філософії (наприклад: Ж. Лакан, Ж. Дельоз та ін.) ідентичність як ідентифікація себе з певним габітусом, суб'єктом, людиною виявляється явищем конструювання, наслідком конструювання певного суб'єкта, певного «Я», означення себе «людиною».

Конструктивні особливості певного «Я» залежать від ототожнення себе з певним домінантним «Я». Так звана «суперечливість людини», поєднання в ній добра і зла, позитивного і негативного, намагання звести все це до однієї людської природи, людської особистості, людського «Я», людини являють собою конструювання, яке можна порівняти з конструюванням речі в людському сприйнятті.

Наприклад, у філософії Ж. Ламетрі річ є похідною від дії розуму щодо поєднання цих органів відчуттів, коли важко встановити, чи відтворюється реальна річ, чи мається справа з дією власної компонуючої здатності щодо даних сприйняття. Можна провести паралель з вищеподаною сукупністю і сукупністю даних щодо себе, які перетворюються на власне «Я». При цьому в такій сукупності наголоси розподіляються нерівномірно. Один

з сукупності елементів даних щодо себе, переважаючи, складає домінуючий фон, який і визначається як «Я», риси характеру, особливості людської природи, специфіка людини.

Деконструкція «Я» створює можливості для появи нового «Я», закцентованого на іншому елементі з сукупності даних щодо «Я». Скільки елементів, які становлять параноїдальну сукупність «Я», стільки шизофренічних «Я», які можуть функціонувати, змагатися, домінувати, помирати і народжуватись на кшталт елементів чуттєвого сприйняття.

У філософському роз-ототожненні, на «нашу» думку, важливим є вищеподаний момент а-догматичної інтенційності філософуючої безсуб'єктності, коли мислення звільняється не тільки від доміантних класичних і сучасних зразків дискурсів, але й не стає заручником власних концептних побудов, які, з одного боку, претендують на всеохопність (Гегель-Дельоз), а з іншого ця всеохопність не конструює остаточного філософського суб'єкта – володаря власного концепту, що становить його символічний капітал, тим самим конструюючи нове філософське «Я» з певною домінантою.

Сама пропозиція і філософія свободи передбачає можливість звільнення від цієї філософії, подальший поступ, але й становлення як необхідність. Історія філософії, таким чином, є невидимими сходинками, без яких неможливо була б наступна, але й наступна, яка ще не з'явилась, відгукується своїм зникненням, задля появи повноцінної нової сходинки. Ці сходи уявляються колоподібними, а з іншого погляду – паралаксними, що відображує невиявлену перспективу «подальшої розмови»...